

Schippers van weleer

Door Corine Nijenhuis

Kornelis Koehoorn 1922-1994

Dirbon, tjalk 80 ton, 1895
Ja-Ko, patrouilleboot, 1950
Willy, klipperaaik 105 ton, 1900
Wijjako, Dortmunder, 745 ton, 1929

Kees Koehoorn was een motoren-man. En een man die kansen herkende en greep. Die twee combineerde hij al in 1939. Hij was net klaar met de LTS. Vader Koehoorn voer met zijn tjalk voor de Zuidoostzeewerken in opdracht van baggeraannemer Kooiman. Die bouwde juist een sleepboot, zijn eerste op gasolie in plaats van stoom. Hij zocht een machinist. Daar had Kees wel oren naar.

Maar eerst werkte hij mee aan de bouw van de motor, een 200 pk Brons. Zodra de sleepboot in de vaart kwam, stapte Kees aan boord om steen te storten bij Vlieland. Ook sleepten ze baggerbakken en deden bergingswerk. Maar het mooiste vond Kees het ijsbreken; het werd zijn grote passie. Halverwege de oorlog trouwde hij en kocht een snikke van 22 ton. Met een 15 pk Kromhout, want er moest wel een motor in zitten. Hij ging er bieten en aardappels mee varen en sleepte dan gelijk een skûtsje. Dat bracht extra geld op. Maar zodra het water dicht

lag, deed hij wat hem het liefst was: ijsbreken.

Hij verruilde de snikke voor een klipperaaik, maar dat was van korte duur. Toen Kees in Amsterdam op de tram stond te wachten, duwde een passant tegen hem aan. Hij kwam onder de baanschuiver en verbrijzelde zijn voet. Herstel zou tijd kosten: hij verkocht het schip en ging, met zijn gezin, bij zijn zwager wonen die een scheepswerf in Lisse had.

Weer fit

Toen zijn vader stopte met varen, was Kees weer fit genoeg. Hij nam diens tjalk over om de vrachtaart in te gaan. Maar Rijkswaterstaat vroeg hem voor de hydrografische dienst te werken, bij de Lauwerszeewerken. Kees verbouwde zijn tjalk voor die klus. Terwijl 12 man fulltime bezig was met peilen en verwerken van watermonsters, was Kees schipper en zijn vrouw kokkin. Er was zoveel werk dat hij een tweede schip kocht, een douaneboot uit Antwerpen. Uiteindelijk nam Rijkswaterstaat beide over en kocht Kees een klipperaaik die hij, uiteraard, zelf motoriseerde. Met hun drie kinderen aan boord, lagen ze in het spuikanaal bij IJmuiden toen ze werden aangevaren door een coaster. De schade leek mee te vallen. Maar de gevolgen waren haast fataal. Door de aanvaring was de kachel verschoven, de gloeiende pijp zette 's nachts de roef in brand. Het gezin

Koehoorn ontvluchtte ternauwernood het achteronder, dwars door de vlammen. In hun ondergoed keken ze hoe hun bezit verloren ging.

Sleepschepen

Maar Kees was een man van kansen. Hij kocht een sleepschip waarmee hij meteen zeven keer zo groot ging. Vervolgens kocht hij er een tweede bij. Hij voer ze om beurten over de beurs, of verhuurde er een als opslag. Maar de sleepboothuur was prijzig, dus kocht Kees er zelf een. Tot hij ook dat achterhaald vond. Kees besloot de sleepschepen eigenhandig te motoriseren. Hij huurde een dekschuit, laste 'm dicht en liet 'm afzinken onder zijn sleepschepen om die vervolgens op te lichten en er een schroefas in te plaatsen. Uiteindelijk kreeg Kees heimwee. Hij keerde terug in de sleperij en berging. In 1975 begon hij, met zoon Jan, Scheepvaartbedrijf Korn. Koehoorn & Zn. Het bedrijfslogo ontwierp hij zelf, op elke nieuwe boot werd direct de schoorsteen oranje geschilderd met de letters KK erop. Het bedrijf groeide voorspoedig. Ze deden bergingen op het Wad en IJsselmeer, werden

ingehuurd door scheepswerf Boudewes die een eigen bok had. En naast handel deed Kees waar hij zo van hield: ijsbreken. In 1986 werd hij ziek. Als hij in de winter een chemokuur moest, maande hij de arts tot spoed: er kwam ijs dat gebroken moest. Na acht jaar overleed hij. Jan ging alleen verder. Die mist Kees, maar zijn troost is zijn vaders trots, omdat hij het bedrijf voortzet.

Kent u iemand die beslist niet in deze serie mag ontbreken? Neem dan contact op met de redactie, of mail naar corine.nijenhuis@planet.nl

Schrijfster en beeldend kunstenaar Corine Nijenhuis schreef onder meer de non-fictie roman 'Een vrouw van staal', waarin zij niet alleen de geschiedenis van haar eigen varendе woonschip, maar ook die van de Nederlandse binnenvaart van 1901 tot nu vastlegde. Ontmoetingen met oud-schippers tijdens lezingen naar aanleiding van dit boek, leverden een serie nieuwe verhalen op, die tweewekelijks in Schuttevaer verschijnen.

www.corinenijenhuis.com

Met de Ja-Ko werkte Kees bij de Lauwerszeewerken voor de hydrografische dienst van Rijkswaterstaat. (Foto collectie familie Koehoorn)